

Jelenségnaptár

2006. április (JD 2 453 827–856)

A bolygók láthatósága

Merkúr. Április 8-án van legnagyobb nyugati kitérésben, 28°-ra a Naptól. Helyzete megfigyelésre nem alkalmas, mindössze fél órával kel a Nap előtt.

Vénusz. Hajnalban látszik a keleti égen. Másfél órával kel a Nap előtt. Fényessége $-4^m,0$ -ról $-4^m,0$ -ra csökken, fázisa 0,5-ről 0,7-re növekszik.

Mars. Az éjszaka első felében látható a Taurusban, majd a Geminiben. Éjfél körül nyugszik, fényessége $1^m,3$, látszó átmérője $5'',3$, mindkettő csökken.

Jupiter. Késő este kel. Az éjszaka nagy részében látható a Librában. Fényessége $-2^m,5$, látszó átmérője $44''$.

Szaturnusz. Az éjszaka első felében látható a Cancer csillagképben. Éjfél után nyugszik. Fényessége $0^m,2$, látszó átmérője $19''$.

Uránusz, Neptunusz. A Neptunusz egész hónapban, az Uránusz a hó második felében már megkereshető a hajnali szürkületben. Az Uránusz az Aquarius, a Neptunusz a Capricornus csillagképben jár.

A hónap változócsillaga: az RS Ophiuchi

Február közepén, 21 évvel legutóbbi robbanása után újra kitört az RS Ophiuchi! Egyik legfényesebb visszatérő nováként a 19–20. század során ötször dobogtatta meg az észlelők szívét: 1898-ban, 1933-ban, 1958-ban, 1967-ben és 1985-ben figyelték meg szabadszemes fényességet elérő kitéréseit. Az RS Oph több szempontból is igen érdekes tagja a nem túl népes visszatérőnova-családnak (jelenleg 11 tagot ismerünk a Tejútrendszerben és a Nagy Magellán-felhőben). A hidegebb másodkomponens egy vörös óriáscsillag, ami félszabályos fényváltozásával teszi érdekessé a csillag minimumbeli észleléseit. Az ismétlődő robbanásokért felelős fehér törpe főkomponens pedig igen nagy tömegű (1,35 naptömeg), és a másodkomponensről kapott anyagmennyiség tömegnövelő hatása folytán nagy valószínűséggel néhány millió év múlva a típusú szupernóvaként fog fellángolni.

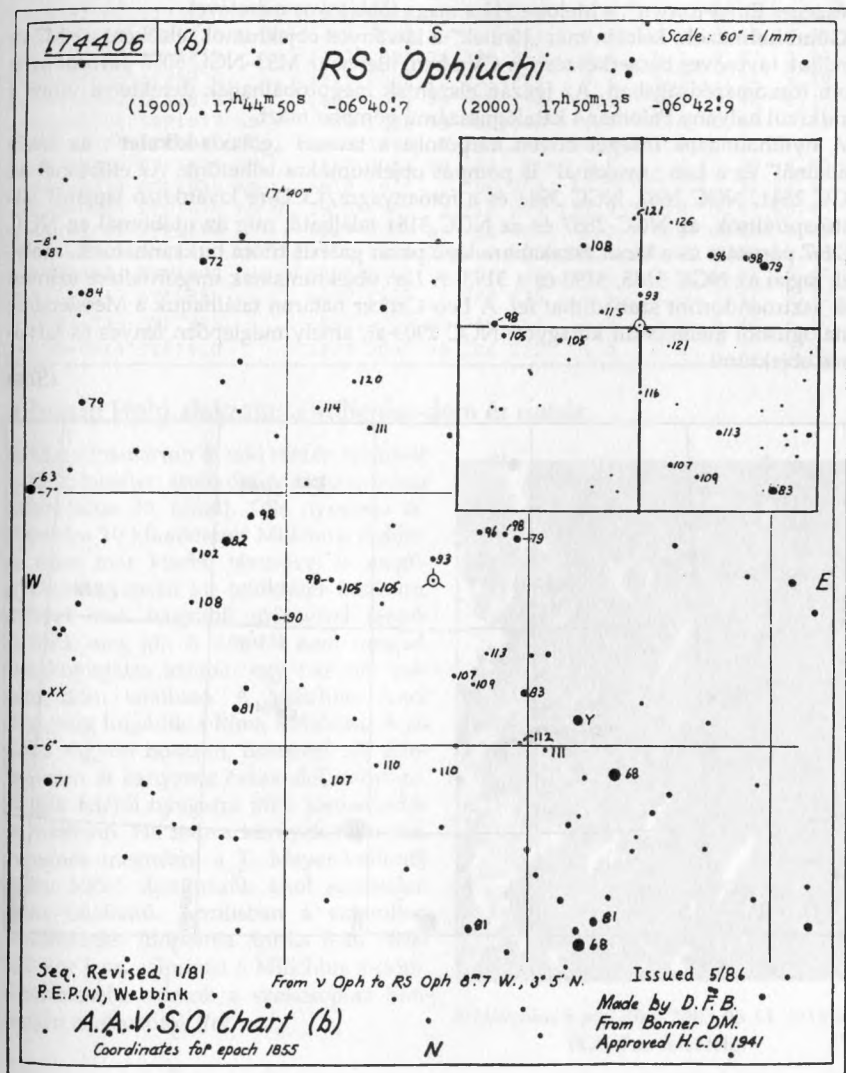
Holdfázisok

05. 12:01 UT első negyed
13. 16:40 UT telehold
21. 03:28 UT utolsó negyed
27. 19:44 UT újhold

C/2006 A1 (Pojmanski)-üstökös

	RA (2000) D	E	m_v
03.11.	20 ^h 54 ^m ,7	+17°06'	42° 6 ^m ,2
03.16.	21 15,7	+27 57	46 6,9
03.21.	21 38,6	+36 35	49 7,6
03.26.	22 02,4	+43 14	51 8,2
03.31.	22 26,4	+48 18	52 8,8
04.05.	22 50,1	+52 10	53 9,4
04.10.	23 13,0	+55 11	53 10,0
04.15.	23 34,8	+57 32	53 10,5
04.20.	23 55,5	+59 26	53 11,0
04.25	00 15,0	+61 00	52 11,4
04.30.	00 33,4	+62 18	52 11,8

Idei kitörését február 12,329 UT-kor H. Narumi japán amatőr csillagász fedezte fel, aki 4,5 magnitúdós fényességnél észlelte a csillagot. A korábbi kitörések mind nagyon hasonló halványodásúak voltak, így az RS Oph várhatóan május közepére fog visszajutni minimumába. Kitörések után az átlagosnál halványabb fázisba szokott jutni, amikor akár 13^m,0-ig is elhalványodhat. Térképünk a b és c típusú AAVSO-térképekből lett összerakva, a kérdéses csillagmező azonosításához használjunk valamilyen áttekintő térképet, pl. a Pleione csillagatlaszt vagy az Égabroszt. (Ksl)

Mélyég ajánlat márciusra

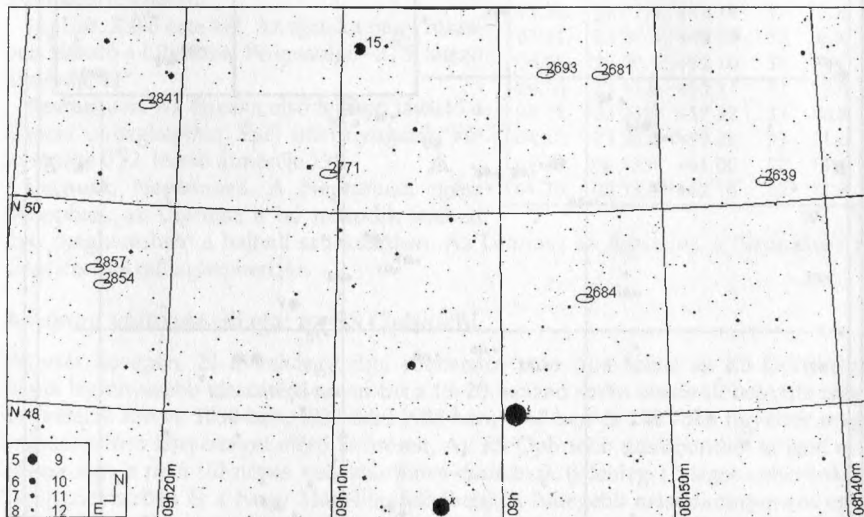
Az egyre kellemesebbé váló tavaszi estékre a következő objektumok közül válogathatunk.

Nyílthalmazok: bár a téli Tejút egyre kedvezőtlenebb helyzetbe kerül nyugaton, keleten pedig messze még a Cygnus vidéke, néhány halmazt azért még felkereshetünk, például a Cancer idős objektumát, az M67-et, valamint a Gemini-beli NGC 2355-öt és az NGC 2304-et. Nagylátómezejű binokulárok halmaza a Coma Berenices „részeges Eiffel-tornya”, a Melotte 111 a maga több fokos méretével.

Gömbhalmazok: keleten már „jönnek” a látványos objektumok, elsőként az M3-at kínáljuk távcsöves becserkészésre a CVn-ben, illetve az M53-NGC 5053 párosát az α Com tőszomszédságában. Az igazán elszántak megpróbálhatják detektorra vinni a rendkívül halvány Palomar 4 katalógusszámú gömbhalmazt.

A nyílthalmazok ínségét bőven kárpótolja a tavaszi „galaxis-kikelet”: az UMA „lábainál” és a Leo „nyakánál” is pompás objektumokra lehetünk. Az előbbinél az NGC 2841, NGC 2681, NGC 3941 és a fotóanyagra/CCD-re kívánczó lapjáról látható spirálisok, az NGC 2857 és az NGC 3184 található, míg az utóbbinál az NGC 3226-7 párosára és a kicsit északabbra lévő pazar galaxis trióra bukkanhatunk, melynek tagjai az NGC 3185, 3190 és a 3193. A Leo objektumainak megörökítése szintén sok asztroendorfint szabadíthat fel. A Leo-Cancer határon találhatjuk a Messier-féle katalógusból méltatlanul kihagyott NGC 2903-at, amely meglepően fényes és látványos objektum!

(SPE)

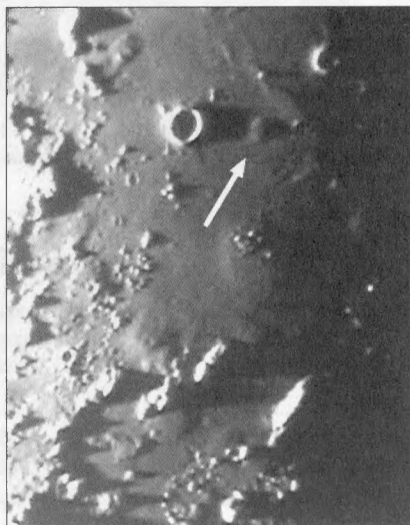

Kettőscsillag-ajánlat: a Bootes csillagkép

Koordináta	Név	Epocha	sz	PA1	PA2	S1"	S2"	M1	M2
14124+2843	STF1812 AB-C	1825 2002	47	108	109	13,8	14,1	7,88	9,45
14124+2843	STF1812 AB-D	1896 2002	5	153	154	72,7	72,4	7,6	11,8
14138+1200	STT 279	1843 2003	46	250	255	1,9	2,2	6,84	9,13
14139+2906	STF1816	1828 2001	99	72	94	1,6	0,6	7,43	7,75
14148+1006	KUI 66	1936 2003	30	121	109	0,8	0,7	5,44	8,43
14165+2007	STF1825	1830 2003	99	187	156	4,0	4,4	6,47	8,42
14234+0827	STF1835 A-BC	1781 2003	99	187	194	5,2	6,2	5,03	6,78
14241+1115	STF1838	1822 2000	76	338	333	8,4	9,1	7,47	7,73
14429+0805	STF1870	1829 2000	23	231	229	4,1	4,7	7,46	9,98
14448+0742	STF1873	1823 2001	43	94	93	6,5	6,8	7,96	8,35
14450+2704	STF1877 AB	1780 2003	99	300	343	4,0	2,9	2,58	4,81
14450+2704	STF1877 AC	1912 1988	3	257	256	178,7	176,5	2,7	12,0
14463+0939	STF1879 AB	1827 2003	99	68	85	1,2	1,6	7,79	8,45
14463+0939	STF1879 AB-C	1910 1925	2	206	208	56,7	53,0	7,32	12,1
14463+0939	STF1879 AB-D	1910 1925	3	218	219	133,7	130,4	7,32	10,8
14484+2422	STF1884	1829 2003	99	52	55	1,2	2,1	6,58	7,48
14495+5122	STF1889 AB	1900 2003	20	88	92	16,1	15,0	6,53	9,64
14497+4843	STF1890	1783 2003	99	52	45	4,0	2,6	6,31	6,67
14510+0943	STF1886	1827 2002	31	228	225	7,5	7,3	7,61	9,73
15038+4739	STF1909	1781 2003	99	240	58	1,5	2,0	5,20	6,10
15075+0914	STF1910	1823 2000	99	206	212	4,0	3,8	7,35	7,54

A hónap Hold-alakzata: a Milichius-dóm és rianás

A Mare Insularum északi részén található a 12 kilométer átmérőjű Milichius-kráter (Mondatlas 30. oldal). Tőle nyugatra található a 10 kilométeres Milichius π -dóm. A dóm már kisebb távcsővel is megfigyelhető. Tetején kis tetőkráter található, melyet csak nagyobb műszerrel figyelhetünk meg jól. A dómtól nem messze, északnyugatra szintén egy hasonló méretű dóm található. A Milichius A-tól nyugatra húzódik a Rima Milichius. A rianás nagyon hosszán, összesen 100 kilométeren át kanyarog észak-dél irányban. A déli felétől nyugatra több kiemelkedés is található. Ha már a környéken járunk, érdemes megnézni a T. Mayer-krátertől délre fekvő dómmezőt, ahol számtalan dóm található. Áprilisban a szimultán holdészlelés időpontja április 8-án 18:00 UT-kor lesz, célpontja a Milichius π -dóm. Részletesebb adatok a szakcsoport honlapján találhatóak. (Jat)

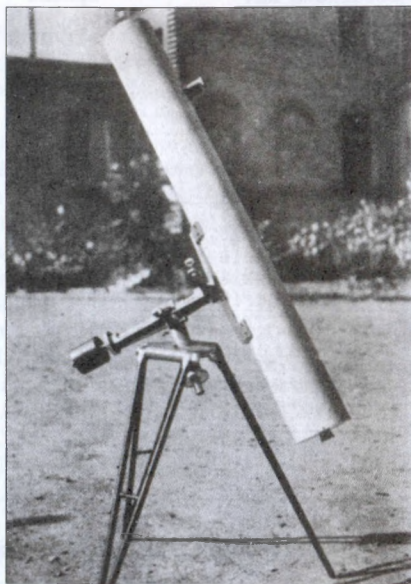
A Milichius π jelű dóm 2003.05.11. 2:11 UT
(K.C. Pau felvétele)

Egy év – egy kép: amatőr távcső 1948-ból

A Csillagok Világa 1948/3. számának „vezércikke” Távcsőépítő diákok címmel jelent meg, „K.” (Kulin György) tollából.

„Egy évvel ezelőtt két lelkes diák keresett fel azzal az elhatározással, hogy távcsövet akarnak építeni. Nem valami egyszerű kis távcsövet, hanem mindjárt legalább is 15 cm átmérőjűt. Az amatőrök örök kérdése, hogy „miből”, nem izgatta őket, ebben nem is láttak akadályt. Amikor mégis szóba került ez a kérdés, kinyílt az aktatáska és mindenféle optikák kerültek elő belőle, amiket nagy ügyesen a »gróf« Teleki téren vásároltak. Megkötöttük a csereüzletet, ők adtak apróbb optikákat, az Egyesület adott nekik egy 15 cm-es távcsőtükrozt.”

A fiúk, Csuzdi Miklós és Podráczky Imre, a Kandó Kálmán műszaki középiskola támogatásával végül elkészítették 150/1380-as Newton-távcsövüket, melynek képét most a Meteor Olvasói is megtekinthetik.

MCSE-táborok

MCSE Ifjúsági Tábor: Ágasvár, július 17–24.

Meteor 2006 Távcsöves Találkozó: Tarján, Német Nemzetiségi Tábor, július 27–30.

Belépési nyilatkozat

Kérem felvételemet a Magyar Csillagászati Egyesületbe rendes tagként 2006-ra
(a tagdíj összege 5400 Ft, illetmény: Meteor csillagászati évkönyv 2006 és
az MCSE Meteor c. havi folyóirata)

Név: .....

Cím: .....

Szül. dátum: ..... év ..... hó ..... nap

Telefonszám: ..... E-mail: .....

A tagdíjat az MCSE címére (1461 Budapest, Pf. 219.)
kérjük feladni rózsaszín postautalványon!

REFRAKTOROK

60/900 EQ1.....	27 800 Ft
70/500 AZ3.....	45 800 Ft
70/900 EQ2.....	45 800 Ft
80/400 EQ1.....	49 700 Ft
80/600 ED APO Pro tubus+gyűrűk.....	92 000 Ft
80/600 ED APO Pro EQ5.....	156 900 Ft
90/900 EQ2 v. AZ3.....	66 800 Ft
100/900 ED APO Pro tubus+gyűrűk.....	188 000 Ft
102/500 AZ3.....	88 000 Ft
102/1000 EQ3.....	98 000 Ft
120/600 EQ3.....	163 000 Ft
120/1000 ED APO Pro tubus+gyűrűk.....	499 000 Ft
150/750 HEQ5.....	274 500 Ft
150/1200 EQ6.....	319 000 Ft

NEWTON-TÁVCSŐK

114/900 EQ1.....	39 000 Ft
114/900 EQ2.....	47 900 Ft
130/900 EQ2.....	51 900 Ft
150/750 EQ3.....	84 900 Ft
150/1200 EQ3.....	94 900 Ft
200/1000 EQ5.....	142 000 Ft
200/1000 HEQ5.....	212 000 Ft
200/1000 EQ6.....	276 000 Ft
254/1200 EQ6.....	328 000 Ft

NEWTON-TÁVCSŐK DOBSON ÁLLVÁNYON (FOGANTYÚVAL)

153/1200.....	69 000 Ft
203/1200.....	89000 Ft
254/1200 (Pyrex).....	159 000 Ft

MAKSZUTOV-CASSEGRAIN

80/1000 tubus.....	36 500 Ft
90/1250 tubus.....	47 000 Ft
102/1300 tubus.....	66 300 Ft
127/1500 tubus.....	94 000 Ft
150/1800 Pro tubus.....	169 000 Ft
90/1250 EQ1.....	57 000 Ft
102/1300 EQ2.....	85 400 Ft
127/1500 EQ3.....	129 000 Ft
150/1800 Pro HEQ5.....	399 000 Ft

zenittükör 31,7mm.....	5 700 Ft
90 fokos Amici prizma.....	9 500 Ft
45 fokos Amici prizma.....	7 700 Ft
50,8mm zenittükör.....	13 900 Ft
EQ1 mechanika alu láb.....	17 200 Ft
EQ2 mechanika alu láb.....	26 800 Ft
EQ3 mechanika alu láb.....	45 000 Ft
EQ5 mechanika alu láb.....	59 000 Ft
EQ5 mechanika acél láb.....	64 900 Ft
AZ3 mechanika alu láb.....	25 800 Ft
HEQ5 mechanika acélláb.....	132 000 Ft
HEQ5 Syntrek.....	149 000 Ft
HEQ5 Synscan goto Pro.....	255 000 Ft
HEQ5 SkyScan upgrade.....	135 000 Ft
EQ6 mechanika acélláb.....	189 000 Ft
EQ6 Syntrek.....	209 000 Ft
EQ6 Synscan goto Pro.....	329 000 Ft
EQ6 SkyScan upgrade.....	150 000 Ft

EQ1 órágép.....	8 500 Ft
EQ2 órágép.....	14 500 Ft
EQ3 órágép.....	17 000 Ft
EQ5 órágép.....	19 000 Ft
EQ3 dual-ax órágép.....	32 000 Ft
EQ5 dual-ax órágép.....	38 000 Ft
EQ2 ellensúly.....	4 320 Ft
EQ3 ellensúly.....	6 240 Ft
EQ6 ellensúly.....	9 600 Ft
HEQ5 (32cm) prizmasín.....	5 760 Ft
EQ6 (21cm) prizmasín.....	6 720 Ft
EQ3, EQ5 pólustávcső.....	8 000 Ft

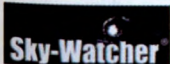
kék/vörös észlelőlámpa.....	3 900 Ft
Cheshire (jusztr) okulár.....	7 500 Ft
6x30 kereső.....	8 400 Ft
5x24 kereső zenittükörrel.....	5 800 Ft
9x50 kereső.....	12 500 Ft
motoros fókuszírozó.....	13 500 Ft
6, 9, 15, 20mm Gold Line okulár (66 fok látómező).....	9 800 Ft

A Skywatcher Pro sorozat fehér és perszicézini festéssel és különös odafigyeléssel készül

Minden távcső kapható „csak tubus” változatban is. A távcsőtubusokat a gyártó eltérő mechanikákra is fel tudjuk szerelni. Kérje ajánlatunkat!

A

hazai képviselője:

viszonteladók:

Leitzhungaria

Professzionális

Spektívek

Óriásbinokulárok

Digitális analóg
fényképezőgépek

Lézeres
Távolságmérők

Éjjellátók

Keresőtávcsövek

Csillagászati teleszkópok

Szűrők, kiegészítők

 CELESTRON

MINOX

PENTAX

Megoldások minden megfigyelési területre,
a világ vezető optikai cégeitől!

Ingyenhitel lehetőség **0%** THM, kérje árajánlatunkat faxon, e-mailen

Cím: Leitz Hungaria Kft. 1075 Budapest, Madách I. u. 13-14.

Tel.: 20/96 59 171, (1) 268 95 20 Fax: (1) 268 95 21

E-mail: absz@leitz-hungaria.hu